

DE BASISCHOOL KREEKT LEZERS

Wie eist wat?

Pieter Quelle

In december 1971 verscheen van de hand van S.J.C. Freudenthal-Lutter bij de Stichting Jenaplan, Frans Schubertstraat 44, Utrecht, in de reeks 'Leren en onderwijzen in Jenaplanscholen' een boekwerkje, getiteld: 'De leeskring in de Jenaplanschool, kinderliteratuur in een literair-pedagogische situatie'. (f 3, 25).

In dit boekje ontvouwt mevrouw Freudenthal-Lutter haar ideeën over de kring als verschijnsel: 'uiterlijk kenmerk van wezenlijke vernieuwing', en in het bijzonder over de leeskring 'de mogelijkheid voor rijping en verwerkelijking'. Ze onderscheidt voor het houden van een leeskring:

- a. een doelstelling op lange termijn (opvoeden tot zinvolle vrijetijdsbesteding en tot verstandig ouderschap);
- b. een doelstelling op korte termijn: 'Ontwikkeling van de fantasie, het gevoelsleven en de taal door kinderen regelmatig gelegenheid te bieden samen literatuur te beleven (voor kleuter- en basisschool).

Deze doelstelling moet men trachten te bereiken:

- a. in de kleuterschool door het aankweken van een positieve instelling t.o.v. boeken (plaatjes kijken, vertellen, enz.);
- b. in de basisschool door een bewuste opvoeding tot het goede boek.' (blz. 36)

Zij vindt dus de opvoeding tot het goede boek erg belangrijk en dit doel moet bereikt worden door het 'samen-beleven' met het accent op 'wij', door het samen er over spreken en door het samen naar de normen zoeken die volwassenen met betrekking tot het kinderboek aanleggen. Naast vele praktische wenken voor het houden van een leeskring, geeft ze in het laatste hoofdstuk een longitudinale planning van de leeskring van kleuterschool tot het einde van de basisschool.

Helaas ontvouwt ze niet haar ideeën over hoe ze zich de aanpak bij het voortgezet voorstelt; wel schrijft ze (als het doel bereikt wordt) '... heeft de basisschool haar taak in dit opzicht ten volle vervuld en dan rest nog slechts de hoop dat het voortgezet onderwijs in staat zal zijn om hierop voort te bouwen. Want zomin als de basisschool mag eisen dat de kleuterschool de leerlingen op de basisschool voorbereidt, evenmin mag het voortgezet onderwijs eisen stellen aan het basisonderwijs. Wel zou het basisonderwijs van het voortgezet onderwijs moeten kunnen eisen dat het continueert wat begonnen werd.' (blz. 47).

*) Bij een leeskring gaan alle kinderen van een klas of stamgroep in een kring zitten. Enkele kinderen hebben een klein leesstukje voorbereid. Zij lezen dit hardop voor. Daarna wordt er door de groep gediscussieerd over de manier van voorlezen, over de keuze van het stuk en over de inhoud. Zie ook Moer 69/70 no. 4 blz. 110, Spreken in de Jenaplanschool door S.J.C. Freudenthal-Lutter.